ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกไทยในประเทศพัฒนาแล้ว

ชื่อผู้เขียน นายชัยฤทธิ์ มติภักดี

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ : รศ. ดร. อุดม เกิดพิบูลย์ ประธานกรรมการ
ผศ. ดร. ศศิเพ็ญ พวงสายใจ กรรมการ
ผศ. สุวรัตน์ ยิบมันตะสิริ กรรมการ

บทคัดย่อ

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งเงื่อนไขภายในประเทศ เช่น ข้อจำกัดต่างๆ ในเรื่องแรงงาน ทุน ฯลฯ ทำให้สินค้าในบางประเทศผลิตได้ในราคาถูกกว่า ดังนั้นสามารถส่งออกสินค้าแข่งขันเพื่อหาประโยชน์ได้มากและสภาพการณ์ภายนอกประเทศ เช่น ประเทศหนึ่งอาจจะเพิ่มสัดส่วนการค้าในตลาดโลก หรือในตลาดใดตลาดหนึ่งได้เพราะสามารถส่งออกสินค้าในรายการที่ผู้นำเข้ามีความต้องการสูง หรือส่งออกสินค้าไปยังตลาดที่มีการเติบโตเร็วเมื่อเทียบกับตลาดอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งการได้ทราบถึงสินค้าประเภทใด ในตลาดอะไร ที่ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันสูงจึงเป็นประโยชน์ต่อการส่งออก ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงทำการศึกษาสินค้า 53 รายการ โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่มสินค้าตามปัจจัยสำคัญในการผลิตตามวิธีของ Tyers และ Phillips (1984) การวิเคราะห์ใช้แนวคิดจากแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share Model) และแนวคิดเกี่ยวกับความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage) ซึ่งใช้ข้อมูลการนำเข้าของประเทศพัฒนาแล้ว 23 ประเทศจากประเทศไทย และจากโลกในปี 1984 1987 1990 และ 1993 แทนการส่งออกของประเทศไทยไปประเทศพัฒนาแล้ว และการส่งออกของประเทศต่าง ๆ ไปยังประเทศพัฒนาแล้ว ผลการศึกษาในส่วนแรกพบว่าโดยทั่วไปประเทศไทยมีความสามารถในการส่งออกที่ดีในประเทศพัฒนาแล้ว การส่งออกเติบโตอย่างรวดเร็ว และ

เข้าสู่ตลาดต่าง ๆ ได้ทั้ง ๆ ที่ในตลาดเหล่านี้มีความต้องการนำเข้าลดลง นอกจากนี้การขยายตัวของการส่งออกอย่างรวดเร็วของประเทศไทยปรากฏว่าเป็นผลเนื่องมาจากผลของความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น สำหรับผลส่วนประกอบสินค้า และผลของการกระจายตลาดโดยส่วนใหญ่ไม่ปรากฏว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ สินค้าที่ประเทศไทยขยายการส่งออกได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากความสามารถในการแข่งขันในตลาดต่าง ๆ มีดังนี้คือ

แคนาดา 8 รายการได้แก่ อาหาร อัญมณี เครื่องแก้ว ถ้วย ชาม รองเท้า ผลิตภัณฑ์พลาสติก ของเล่นและเครื่องกีฬา เครื่องจักรกลอุตสาหกรรม เครื่องกลที่ใช้ในสำนักงาน คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน

สหรัฐอเมริกา 19 รายการได้แก่ อาหาร ยางดิบ สิ่งทอ เครื่องแก้ว ถ้วย ชาม เครื่องเรือนและเครื่องติดตั้ง เครื่องใช้เดินทางและกระเป๋าถือ รองเท้า สินค้าเบ็ดเตล็ด หัวน้ำหอมและวัตถุปรุงแต่งกลิ่นหอม สิ่งหัตถกรรมยาง สิ่งหัตถกรรมโลหะ วิทยุ โทรทัศน์และอุปกรณ์สื่อสารที่เกี่ยวกับเสียง รถยนต์และชิ้นส่วน หนังสือและสิ่งตีพิมพ์ เครื่องประดับ วัสดุพลาสติกและยางสังเคราะห์ เครื่องกลที่ใช้ในสำนักงาน คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน อุปกรณ์จ่ายและตัดกระแสไฟฟ้า และเครื่องจักรกลไฟฟ้าเบ็ดเตล็ด

ญี่ปุ่น 23 รายการได้แก่ อาหาร เส้นใยทอผ้า หนังฟอกและหนังเฟอร์ที่ตกแต่งแล้ว ปุ๋ยธรรมชาติและแร่ดิบ เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องเรือน เครื่องใช้เดินทางและกระเป๋าถือ เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า ผลิตภัณฑ์พลาสติก ของเล่นและเครื่องกีฬา สินค้าเบ็ดเตล็ด สีย้อม สีสำหรับฟอกหนัง สิ่งหัตถกรรมโลหะ วิทยุ โทรทัศน์และอุปกรณ์สื่อสารที่เกี่ยวกับเสียง รถยนต์และชิ้นส่วน หนังสือและสิ่งตีพิมพ์ เครื่องประดับ เคมีอินทรีย์ เคมีอนินทรีย์ เครื่องจักรกลอุตสาหกรรม เครื่องกลที่ใช้ในสำนักงาน คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน อุปกรณ์จ่ายและตัดกระแสไฟฟ้า

กลุ่มสหภาพยุโรป 22 รายการ ได้แก่ ยางดิบ หนังฟอกและหนังแฟอร์ที่ตกแต่งแล้ว สิ่งทอ เครื่องแก้ว ถ้วย ชาม รองเท้า ผลิตภัณฑ์พลาสติก ของเล่นและเครื่องกีฬา วัสดุที่ใช้ในสำนักงาน สินค้าเบ็ดเตล็ด หัวน้ำหอมและวัตถุปรุงแต่งกลิ่นหอม สิ่งหัตถกรรมยาง กระดาษและกระดาษแข็ง สิ่งหัตถกรรมโลหะ รถยนต์และชิ้นส่วน นาฬิกา หนังสือและสิ่งตีพิมพ์ เครื่องประดับ เครื่องจักรกลอุตสาหกรรมทั่วไป เครื่องกลที่ใช้ในสำนักงาน คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรกลไฟฟ้าเบ็ดเตล็ด เครื่องมือและอุปกรณ์ถ่ายรูป ภาพยนต์

กลุ่มเขตการค้าเสรียุโรป 13 รายการได้แก่ อาหาร ไม้และไม้คอร์ก เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ หนังฟอกและหนังเฟอร์ที่ตกแต่งแล้ว เครื่องเรือน เครื่องใช้เดินทางและกระเป๋าถือ รองเท้า ของเล่นและเครื่องกีฬา กระดาษและกระดาษแข็ง นาฬิกา เครื่องประดับ วัสดุพลาสติก ยางสังเคราะห์ เครื่องจักรกลอุตสาหกรรมทั่วไป

ออสเตรเลีย 15 รายการได้แก่ อาหาร ยางดิบ เส้นใยทอผ้า หนังฟอกและหนังเฟอร์ที่ตกแต่งแล้ว อัญมณี ผลิตภัณฑ์และแร่อโลหะที่ใช้ในการก่อสร้าง รองเท้า ของเล่นและเครื่องกีฬา สินค้าเบ็ดเตล็ด หัวน้ำหอมและวัตถุปรุงแต่งกลิ่นหอม กระดาษและกระดาษแข็ง สิ่งหัตถกรรมโลหะ หนังสือและสิ่งตีพิมพ์ วัสดุพลาสติกและยางสังเคราะห์ เครื่องจักรกลไฟฟ้าเบ็ดเตล็ด

นิวซีแลนด์ 5 รายการได้แก่ อาหาร วัตถุดิบจากสัตว์ พืช ที่บริโภคไม่ได้ ผลิตภัณฑ์และแร่อโลหะที่ใช้ในการก่อสร้าง สินค้าเบ็ดเตล็ด และสิ่งหัตถกรรมโลหะ

ในส่วนที่สองผลการศึกษาความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า การขยายตัวของการส่งออกเป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบปัจจัยในการผลิตของไทย กลุ่มสินค้าที่ใช้ทรัพยากรทางการเกษตรยังคงเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศ โดยอัตราส่วนของมูลค่าส่งออกสำหรับสินค้าเหล่านี้มีค่าสูง นอกจากนี้สินค้าที่ใช้แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญสำหรับประเทศไทย สำหรับสินค้าที่ใช้ทรัพย่ากรมนุษย์และเทคโนโลยีที่อาจจะไม่สอดคล้องกับแนวความคิดเรื่ององค์ประกอบปัจจัยการผลิต และความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ แต่ปรากฏว่ามีอัตราการเติบโตที่สูงมาก แสดงถึงการเริ่มเปลี่ยนเข้าสู่การมีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในสินค้าที่ใช้ทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยหลักของเศรษฐกิจไทยที่เริ่มปรากฏตัวขึ้นในบางสาขาการผลิต

Thesis Title	Competitive Performance of Thai Exports in Developed Countries
Author	Mr. Chairit Matibhakdi
M. Econ	Economics
Examining Committee :	Associate Prof. Dr. Udom Kerdpibule — Chairman
	Assistant Prof. Dr. Sasipen Phuangsaichai — Member
	Assistant Prof. Suwarat Gypmantasiri — Member

Abstract

Competitive performance of a country's exports depends on various factors. These include the domestic factors and international environment in which that country operates vis-a-vis its competiters. For domestic factors, the relative factor endowments i.e. in labor, capital and others available are the major determinants. Goods are produced more inexpensively by some countries than others. These countries, therefore, can competitively export their goods to the world market to the benefit of their domestic economies. When observed from the outside, the country may be able to capture an increasing portion of world trade or a particular market because it is able to export items which are increasingly demanded by importers ; or export to markets which are growing relatively rapidly as compared to other markets. Thus, an understanding of the categories of goods and markets in which Thailand has competitive performance is beneficial to export promotion plan. The present study focuses on fifty-three items of goods which are classified into five groups according to relative factor intensities as used by Tyers and Phillips (1984). The analysis was based on the concepts of Constant Market Share Model and Revealed Comparative Advantage. The computation was based on import data of twenty-three developed countries

import from Thailand and the rest of the world to represent Thailand' s export to developed countries and world' s export to developed countries. The result of the first part indicates that Thailand generally has good export performance in developed country markets. Export growth has been rapid and import penetration to markets has risen despite sluggish demand. Moreover, this rapid export growth appears to have been the result of the strengthening competitive effect. Commodity composition and market distribution effects did not appear to have been important factors in most cases. The items of commodities inwhich Thailand's export expansion appeared to be the result of competitive effect in each of the markets are as follows:

Canada : eight items : food, precious, glass glassware pottery, footware, articles of plastic , toys and sporting goods, machinery, computer and parts.

The United States : nineteen items : food, crude rubber, textile yarn fabric etc., glass and glassware pottery, furniture, travel goods, footware, other manufactured goods, perfume, rubber manufactures, metal manufactures, radio television and telecommunication equipment, road vehicles, printed matter, jewelry, plastics material, computer and parts, electric distributing machinery, electric machinery n.e.s.

Japan : twenty three items : food, textile fibres, leather dressed fur, crude fertiliser mineral n.e.s., iron and steel, furniture, travel goods, clothing, footware, articles of plastic , toys and sporting goods, other manufactured goods, dyes tanning colour products, metal manufactures, radio television and telecommunication equipment, road vehicles, printed matter, jewelry, chemical elements compounds, coal petro chemical, machinery, computer and parts, electric distributing machinery.

The European Union : twenty two items : crude rubber, leather dressed fur, textile yarn fabrics etc., glass and glassware pottery, footware, articles of plastic , toys and sporting goods, office supplies, other manufactured goods, perfume, rubber manufactures, paper and paperboard, metal manufactures, road vehicles, watches and clocks, printed matter, jewelry, machinery, computer and parts, electric power switchgear, electric machinery n.e.s., instrument photo cinema.

The European Free Trade Area : thirteen items : food, wood lumber and cork, pulp and waste pulp, leather dressed fur, furniture, travel goods, footware, toys and sporting goods, paper and paperboard , watches and clocks, jewelry, plastics material, machinery.

Australia : fifteen items : food, crude rubber, textile yarn fabrics etc., leather dressed fur, precious, non-metal mineral manufactures, footware, toys and sporting goods, other manufactured goods, perfume, paper and paperboard, metal manufactures, printed matter, plastics material, electric machinery n.e.s.

New Zealand : five items : food, crude animal vegetable, non-metal mineral manufactures, other manufactured goods, metal manufactures.

In the second part of the study using the Revealed Comparative Advantage analysis technique, it was found that export growth had been in accord with the changing factor endowments. Agriculture resource intensive goods are still the mainstay of the Thailand's exports with high export specialization ratios. Moreover unskill labor intensive goods is also an important group. Whereas the human capital and technology intensive goods, that may appear to be outside the traditional resource endowment concept, have shown the fastest growth. This may indicate the shifting comparative advantage of the Thai economy towards capital and technology intensive goods that has begun in some sectors.